

I

Король
Ельфгейму
відвідує
світ
смертних

— **О** так? — питає він, глипаючи на хвилі далеко вниз. — Оце так ти летіла? А якби чари розсіялися, поки з тобою не було Віві?

— Гадаю, я стрімко полетіла б униз, — відповідає Джуд із підозрілою незворушністю. Її обличчя неначе каже: «Жахливий ризик — це для мене цілком нормально».

Кардан змушений визнати, що жовтозільні коні швидкі, а в тому, щоб занурити руку в листяну гриву й помчати небом, є щось захопливе. Не можна сказати, ніби невеличка небезпека йому не до вподоби: він просто не впивається нею, на відміну від *декого*. Кардан переводить погляд на свою непередбачувану смертну Верховну королеву. Її розкудане каштанове волосся розвівається довкола обличчя, а бурштинові очі спалахують, коли вона дивиться на нього.

Правду кажучи, вони мали б вічно залишатися ворогами.

Він не вірить своєму щастю, не може збагнути, який шлях привів його до цього.

— Тепер, коли я згодився помандрувати так, як ти хотіла, — перекрикує він вітер, — ти маєш задовольнити одне моє бажання. Скажімо, пообіцяти, що не поб'єшся з якимось чудовиськом, просто щоб справити враження на якогось самотнього фейрі. І він тобі, як я розумію, навіть не вельми подобається.

Джуд зиркає на нього. Кардан жодного разу не бачив, щоб вона робила таке лице, коли вони разом ходили до палацової школи, а втім, одразу ж зрозумів: це найприродніший вираз її обличчя. Змовницький. Зухвалий. Відважний.

Він мав би вгадати її відповідь навіть без цього погляду. Звісно, вона хоче побитися з чудовиськом, хай яке воно. Джуд здається, ніби вона повсякчас має щось доводити. Здається, ніби вона мусить знов і знов завойовувати корону, яку носить.

Одного разу вона розповіла Карданові, як пішла проти Мадока, одурманивши його, та не дочекалася, коли отрута почне діяти. Поки Кардан був у сусідній залі, пив вино й теревенив, вона замахувалася мечем на прийомного батька, тягнучи час.

«Я така, якою ти мене зробив», — сказала вона Мадоків під час бою.

Кардан знає: Мадок — не єдиний, хто зробив Джуд такою, яка вона є. Він сам доклав до цього рук.

Думати, що вона його кохає, часом буває смішно. Він, звісно, радий цьому, та здається, ніби це лише чергова її витівка — сміховинна, абсурдна, небезпечна. Джуд хоче битися з чудовиськами й хоче, щоб він, той самий хлопець, якого вона мріяла вбити, був її коханим.

Вона не любить простоти, безпеки й однозначності.

Не любить нічого корисного для себе.

— Я не намагаюся вразити Браєрна, — промовляє Джуд. — Він каже, що я завинила йому послугу за те, що він дав мені роботу, коли цього не робив більше ніхто. Гадаю, це правда.

— На мою думку, його зухвальство варте нагороди, — сухо відказує Кардан. — На жаль, не такої, яку ти збираєшся йому вручити.

Вона зітхає.

— Якщо серед самотнього Народу є чудовисько, ми маємо якось цьому зарадити.

Від цих слів його без жодної причини пробирає дроз жажу, раптово охоплює бентега, якої він не може позбутися.

— Ми маємо лицарів, які за-
присяглися нам служити, —

нагадує Кардан. — Ти позбавляєш когось із них можливості здобути славу.

Джуд тихенько пирхає, відкидає назад густе темне волосся й намагається прибрати його з очей під золотий вінець.

— На всіх королев знаходить жадібність.

Він обіцяє собі продовжити цю суперечку згодом. Вочевидь, один з основних його обов'язків як Верховного короля — нагадувати Джуд, що вона не несе особистої відповідальності за розв'язання всіх нудних проблем і проведення всіх нудних страт на теренах Ельфгейму. Він не проти трішки помучити кого-небудь то там, то тут, нікого не вбиваючи, та вона, схоже, вважає, що становище вимагає від них дуже багато працювати.

— Зустріньмося з отим Браєрном і послухаймо його історію. Якщо тобі конче треба побитися із цією істотою, йти туди самій немає причин. Можна взяти із собою батальйон лицарів або, якщо це неможливо, мене.

— Гадаєш, ти вартий батальйону лицарів? — з усмішкою питає вона.

Може, й так, припускає він, хоча неможливо сказати, як світ смертних уплине на його чари. Якось він підняв із дна моря острів. Кардан думає, чи не нагадати їй, думає, чи вразило це її.

— Гадаю, я міг би з легкістю здолати всіх їх разом у підхожому змаганні. Можливо, змаганні з випивкою.

Вона сміючись підганяє жовтозільного коня.

— Із Браєрном ми зустрінемося завтра в сутінках, — гукає вона назад, зухвало всміхаючись: мовляв, спробуй за мною погнатись. — А опісля можна вирішити, хто гратиме героя.

Кардан зовсім нещодавно припинив грати лиходія, тож знову думає про звивистий шлях рішень, які привели його до цієї несподіваної ситуації: разом із нею він мчить небом і збирається покласти край проблемам замість створювати нові.

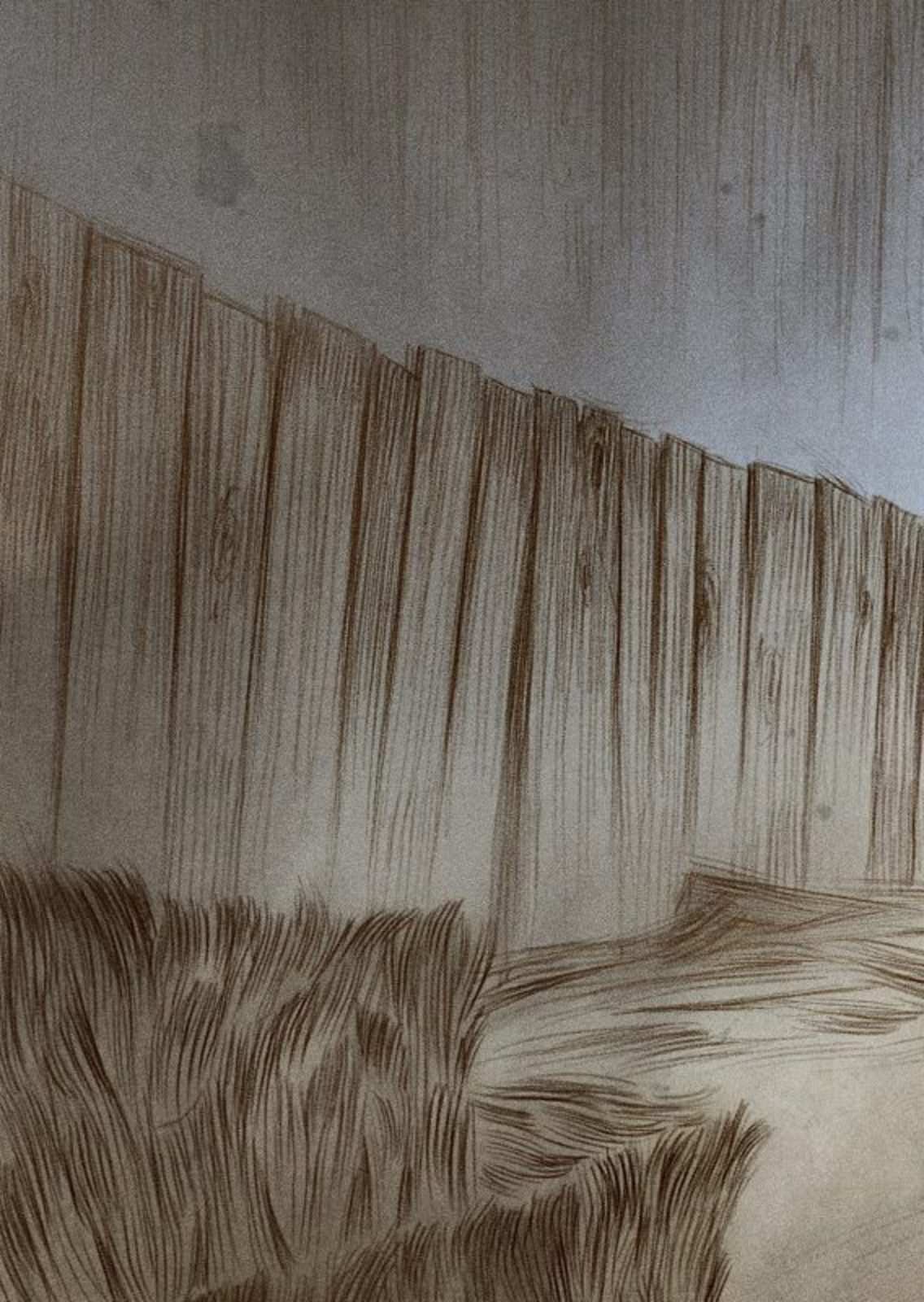

II

Принц
Ельфгейму
поводиться
нечемно

*П*ротягом перших дев'яти років свого життя принц Кардан багато разів спав на сні в стайнях, коли мати не хотіла бачити його в їхніх апартаментах. Там було тепло, а ще — легко вдавати, ніби він ховається, ніби його хтось шукає. Ніби не знайдуть його лише тому, що він надзвичайно розумно обрав сховок.

Якось уночі, коли Кардан закутався в блаженський плащ і слухав сопіння фейрівських коней, оленів, лосів і навіть кумкання великих іздових ропух, під стінами загону зупинилася тролиха.

— Королевичу! — покликала вона. Шкіра в неї була синювато-сіра, як річкове каміння, а на підборідді виднілася бородавка, з якої росли три золоті волосини. — Ти наймолодший із виводку Елдрета, чи не так?

Кардан кліпаючи визирнув із сіна.

— Іди геть, — сказав він їй якомога владніше.

Вона засміялася.

— Слід би осідлати тебе й поїхати верхи на тобі садами, повчити тебе манер.

Він обурився.

— Ти не маєш так зі мною розмовляти. Мій батько — Верховний король.

— Ну то біжи й розкажи йому, — відповіла троліха, а тоді звела брови й погладила довгі золоті волосини з бородавки, що пружинили як локони. — Ні?

Кардан промовчав. Притулився щокою до соломи, відчув, як вона дряпає шкіру. В нього тривожно засіпався хвіст. Він знав, що нецікавий Верховному королю. За нього міг вступитися хтось із братів чи сестер, якби ті опинилися поряд, але лише в тому разі, якщо це їх розважить. А чи розважить, передбачити було неможливо.

Мати вдарила б троліху по обличчю й наказала б їй піти геть. От тільки матір'ю й не пахло. А тролі небезпечні. Сильні, запальні й майже невразливі. Сонячне світло перетворює їх на камінь — але лише до настання наступної ночі.

Троліха звинувачувально тицьнула в нього пальцем.

— Я, Аслоґ із Заходу, яка поставила на коліна велетку Гірду й перехитрила відьму з Брунатного лісу, сім років трудилася на службі в королеви Глітен. Сім довгих років я обертала жорна її зернового млина й молола таке дрібне й чисте пшеничне борошно, що хлібини з нього славилися по всьому Ельфгейму. Мені обіцяли по завершенні цих семи років надати землю й титул. Але в останню ніч вона обманом змусила мене відійти від жорен і порушити угоду. Я прийшла

сюди добитися справедливості. Я постала перед Елдредом як покаянниця й попрохала допомоги. Але твій батько відмовив мені, королевичу. А знаєш чому? Тому що він не бажає втручатись у справи нижчих Дворів. Однак скажи мені, дитино: яка користь від Верховного короля, що не бажає втручатися?

Кардан не цікавився політикою, та був добре знайомий із батьковою байдужістю.

— Якщо ви вважаєте, ніби я можу вам допомогти, це не так. Я йому теж не до вподоби.

Тролиха — вочевидь, Аслоґ із Заходу — набурмосилася на Кардана.

— Я розповім тобі історію, — врешті сказала вона. — А тоді спитаю, який сенс ти в ній побачив.

— Знову? Вона теж про королеву Глітен?

— Прибережи свою дотепність для відповіді.

— А якщо я не матиму відповіді?

Тролиха вельми загрозово всміхнулася йому.

— Тоді я дам тобі геть інакший урок.

Він подумав, чи не покликати когось зі слуг. Можливо, десь поряд є конюх, але він не заприязнився з жодним із них. Та й що вони можуть удіяти? Краще вже потішити її й послухати ту дурнувату оповідку.

— Був собі, — заговорила Аслоґ, — хлопчина зі злим язиком.

Кардан постарався не пирхнути. Він трохи її побоювався й знав, що так не можна, та все ж мав схильність веселитися в найменш доречний час.

Вона вела далі:

— Він казав усе жахливе, що спадало йому на думку. Пекарці казав, що в її хлібі повно каміння, різникові казав, що той потворний, як ріпа, а рідним братам і сестрам — що користі з них не більше, ніж із мишей, які живуть у їхній шафі та гризуть крихти нікудишнього пекарчиного хліба. А ще хлопчина, хоч і був вельми гарний із себе, глузував

з усіх сільських дівиць, казав, що вони тупі, як ропухи.

Кардан не втримався — засміявся.

Тролиха суворо зиркнула на нього.

— Цей хлопець мені подобається, — знизав він плечима. — Він веселий.

— Ну а всім іншим не подобався, — відказала вона. — Ба більше, так дратував сільську відьму, що та його прокліяла. Він поведився так, ніби мав кам'яне серце, тож вона дала йому таке. Він не відчував нічого — ні страху, ні любові, ні радості. Відтоді хлопчина носив у грудях щось важке й тверде. Його начисто покинуло щастя. Він не міг знайти причину вставати з ліжка вранці, а тим паче — засинати вночі. Навіть висміхи вже не дарували задоволення. Врешті мати сказала йому, що час піти у світ і здобути долю. Може, там він знайде спосіб знищити прокляття.

Тож хлопчина пішов, не маючи в кишенях нічого, крім скоринки ошельмованого пекарчиного хліба. Ішов він, ішов, аж доки не прийшов до містечка. Хлопчина не відчував ні радості, ні смутку, але голод таки відчував, і це було достатньою причиною, щоб пошукати роботи. Хлопчина знайшов корчмаря, що був готовий найняти його розливати по пляшках пиво, яке він варив. За це хлопчина мав діставати миску супу, місце біля вогню й кілька монет. Він трудився три дні, а коли закінчив, корчмар заплатив йому три мідні гроші.

Коли хлопчина налагодився йти, його гострий язик приготувався бовкнути щось ущипливе, та позаяк кам'яне серце не дало б йому цим потішитися, він уперше в житті проковтнув жорстокі слова й натомість запитав, чи не знає корчмар ще когось, хто може дати роботу.

«Хороший ти хлопака, тож я скажу тобі таке — хоча, може, краще було б не казати, — відповів корчмар. — Барон хоче видати заміж доньку. Ходять чутки, буцімто вона така страшна, що ніхто не може провести три ночі в її покоях. Але якщо тобі це вдасться, ти здобудеш її руку — і її посаг».

«Я нічого не боюся», — сказав хлопчина, бо кам'яне серце не давало йому відчувати.

Втрутився Кардан:

— Мораль очевидна. Хлопчина не грубіянив шинкареві, тож йому дали завдання. А через те, що він грубіянив відьмі, його прокляли. Отже, хлопцеві не слід було грубіянити, так? Грубіянів карають.

— Еге, але ж якби відьма його не прокляла, йому ніколи не дали б цього завдання. Чи не так? Він сидів би вдома й відточував би свою дотепність коштом якогось нещасного свічкаря, — відказала троліха й тицьнула в нього довгим пальцем. — Послухай ще трохи, королевичу.

Кардан виріс у палаці малим дикуном, якого балували придворні й не

терпів Верховний король. Його ніхто особливо не любив, і він казав собі, що його ніхто не цікавить. А якщо і думав часом, як би йому добутися ласки в батька, як би зробити так, щоб Двір його поважав і любив, то тримав це при собі. Звісно, він нікого не просив розповідати йому історії, та все ж розумів: приємно, коли тобі їх розповідають. І це також тримав при собі.

Аслоґ прокашлялася й заговорила знову:

— Коли хлопчина постав перед бароном, старий поглянув на нього зі смутком. «Проведи три ночі з моєю донькою, не виказуючи страху, — і поберешся з нею та успадкуєш усе, що я маю. Тільки попереджаю: це не вдалося нікому, бо на ній лежить прокляття».

«Я нічого не боюся», — відказав йому хлопчина.

«Тим гірше», — мовив барон.

Удень хлопчина не бачив баронської доньки. Коли по-вечоріло, слуги скупали його й нагодували розкішною вечерею: смаженим ягням, яблуками, цибулею-поресм і гіркою зеленню. Його не жахало те, що чекало попереду, тож він наївся досхочу, бо ніколи не мав такої вишуканої трапези, а тоді відпочив перед прийдешньою ніччю.

Урешті хлопця відвели до кімнати з ліжком посередині й подертою канапою в кутку. Він чув, як за дверима один зі слуг пошепки казав, яка це трагедія: такий гарний хлопець гине таким молодим.

Кардан тим часом нахилився вперед, начисто заворожений оповіддю.

— Поки він чекав, за вікном зійшов місяць. А тоді до кімнати зайшла істота — заросла хутром почвара з трьома рядами гострих, як бритви, зубів. Усі інші женихи із жахом тікали від неї чи люто кидалися в бій. Однак кам'яне серце не давало хлопцеві відчути щось, окрім цікавості. Почвара скреготіла зубами, чекаючи, коли він викаже страх. Та він

не зробив цього й натомість заліз у ліжко, і вона полізла за ним, а тоді згорнулася калачиком у ногах, як величезна кішка.

Ліжко було дуже гарне, спати на ньому було набагато зручніше, ніж на підлозі в корчмі. Невдовзі обоє поснули. Прокинувся хлопчина сам.

Коли він вийшов з опочивальні, уся господа зраділа, бо ще нікому не вдавалося пережити бодай одну ніч із почварою. Хлопчина цілий день прогулювався садами, та хоч вони й були розкішні, бентежився через те, що досі нітрохи не почувався щасливим. Другої ночі хлопчина взяв вечерю із собою до опочивальні й поставив її на підлогу. Коли почвара ввійшла, він зачекав, поки та поїсть, а тоді вже взявся за свою частку. Вона ревіла йому в обличчя, та він знову не втік, а коли ліг у ліжко, вона лягла слідом за ним.

До третьої ночі господу охопило запаморочливе очікування. Хлопця вбрали як нареченого, а на світанку зібралися гуляти весілля.

Кардан уловив у голосі Аслоґ натяк на інший похід.

— А що далі? — запитав він. — Невже він не знищив прокляття?

— Терпіння, — сказала троліха Аслоґ. — На третю ніч почвара підійшла просто до нього й тицьнула в нього пухнастим рилом. Можливо, вона була в захваті, бо знала, що всього за кілька годин її прокляття

може бути знищено. А може, відчула до нього якусь ніжність. Може, прокляття спонукало її випробувати його на міцність. Хай що рухало нею, коли хлопчина не відсунувся, вона грайливо штурхнула його головою в груди. Однак вона сама не знала, наскільки сильна. Він ударився спиною об стіну й відчув, як у нього в грудях щось тріснуло.

— Кам'яне серце, — промовив Кардан.

— Так, — відповіла троліха. — Його накрило великою хвилиною любові до рідних. Він відчув тугу за селом, у якому провів дитинство. А ще сповнився дивною й ніжною любові до неї, своєї проклятої нареченої.

«Ти мене вилікувала», — сказав він їй, і його щоки змочили сльози.

Почвара сприйняла ці сльози як ознаку страху.

Розкрилися її велетенські щелепи, заблищали зуби. Великий ніс засіпався, бо відчув запах здобичі. Вона відчувала, як швидко б'ється його серце. Тієї ж миті почвара кинулася на хлопця й розірвала його на шматки.

— Жахлива історія, — обурено сказав Кардан. — Краще б він узагалі не покидав дому. Або сказав щось жорстоке корчмареві. Твоя історія не має моралі, крім хіба того, що ніщо на світі нічого не важить.

Троліха поглянула на нього згори вниз.

— О, королевицю, на мою думку, в ній міститься урок: гострий язик не рівня гострому зубу.

The book cover features a central white rectangular area framed by a white, thorny wreath. The background is a textured, light blue-grey color with dark, swirling, branch-like patterns. At the top of the white area is the Roman numeral 'III' in gold, followed by a decorative gold flourish.

III

Принц
Ельфгейму
ненавидить
(майже)
всіх і вся

Дікихось кілька років по тому Кардан дивився на поліровані двері домівки свого найстаршого брата. На них було вирізьблено величезне зловісне обличчя. Поки Кардан глипав на нього, його дерев'яні вуста вигнулись у ще зловіснішій усмішці.

«Тобі мене не налякати», — подумав Кардан.

— Вітаю, мої принци, — проказали двері й розчахнулися, пускаючи його та Бейлкіна до мастку з лиховісною назвою Пустий Палац. Коли Кардан увійшов досередини, йому товариськи підморгнуло дерев'яне око.

«І не подружити із собою», — додав він подумки.

Бейлкін провів наймолодшого брата до кімнати, заставленої меблями в оксамиті й шовку. У кутку стояла людська жінка, вбрана в убогий сірий одяг. Її волосся із сивими пасмами було зібране в тугий вузол. На долоні лежав потертий пасок із вичиненої шкіри.

— Отже, я маю зробити з тебе порядного принца Ельфгейму, — сказав Бейлкін. Кинув плащ із ведмедами на комірі додолу, штовхнув його ногою вбік (хай підбере хтось зі слуг), а тоді вмовстився на одному з ошатних невисоких диванів.

— Або розкішно непорядного, — додав Кардан, сподіваючись, що видається молодшим братом, який може бути гідним покровительства Бейлкіна. Той очолював одне з найбільших

і найвпливовіших кіл при Дворі, Граклів, яких понад усе цікавили веселощі й розтлінність. Було добре відомо, що придворні, які вчащають на гуляння в Пустому Палаці, — це нероби, що шукають насолод. Можливо, серед них було місце й для Кардана. Він же нероба! І любить шукати насолод! Бейлкін усміхнувся.

— Це майже чарівно, менший братику. І справді, тобі варто мені лестити, бо якби я не взяв тебе до себе, тебе, можливо, відправили б у прийоми до одного з нижчих Дворів. Є чимало

місць, де нічим не примітний принц Ельфгейму став би неабиякою atrakцією, що аж ніяк тебе не потішило б.

Кардан не здригнувся, проте вперше зрозумів: хай як жахливо було дотепер, попереду ще може чекати щось гірше.

Відколи Даїн підлаштував усе так, щоб коханого Вела Морена, батькового сенешаля, буцімто вбила Карданова стріла; відколи матір відправили до Вежі Забуття за його гаданий злочин, а Елдред не схотів почути правду; відколи Кардана з ганьбою вислали з палацу, — він почувався хлопцем з історії Аслоґ. Серце в нього було кам'яне.

Бейлкін казав далі:

— Я привів тебе сюди, бо ти один із небагатьох, хто бачить Даїна таким, який він є, і тому ти для мене цінний. Попри все це ти соромітник. Обирай одяг, який личить твоєму становищу, й більше не носи брудного та подертого вбрання. Припини цупити те, що можеш знайти на кухнях, і красти на бенкетах. Натомість сиди за столом із приладдям — і користуйся ним. Навчися трохи фехтування й ходи до палацової школи. Сподіваюся, там ти робитимеш те, про що тебе проситимуть.

Кардан вишкірив зуби. Один із палацових слуг запхав його в блакитний дублет, а тоді принца грубо причепурили — навіть зачесали китичку на кінчику хвоста, — однак убрання на ньому досі було старе. З його манжетів звисали нитки, тканина штанів була потерта й мало не дірява на колінах. Але позаяк це досі його не бентежило, він уперто не хотів бентежитися через це тепер.

— Усе буде так, як ти велиш, брате.

Бейлкінова усмішка пом'якшала.

— А тепер я покажу тобі, що станеться, якщо ти зазнаєш невдачі. Це Марґарет. Марґарет, ходи сюди.

Він жестом покликав людську жінку зі сріблястим волоссям.